

JURNAL

ПЕNTPȣ PESПÎNDIPEA ШTIINЦЕЛОРȣ NATȣPAЛЕ ШI ESAKTE, ÎN TOATE KЛASEЛЕ

Pedigeatȣ

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№ 48. (Anȣлȣ алȣ treiлea) Бȣkȣreшtĭ 30 Dekembrie, 1858.

Ȣnȣ чева kȣriosȣ istopikȣ.

De ȣnъzĭ a пȣблikatȣ ȣnȣ пȣблiчistȣ цepmanȣ a nȣme I. E. Horn, ȣnȣ onȣ nȣmitȣ „чepкърĭ istopiko-finanчiape“ în kape вopбeшte шi despre faĭmosȣлȣ *Jean Law* kape a amъцitȣ Пapisȣлȣ шi Фpanцa în kȣpsȣ de чinчĭ anĭ, adikъ de ла anȣлȣ 1715 pînъ ла 1720 kȣ proiektele шi onepaцiȣnile sale finanчiape, de шi n’aȣ fostȣ atȣnчĭ în лȣme бȣpse ka astъzĭ. Anoĭ fiindȣ kъ жȣpnaлȣлȣ nostpȣ вopбeшte kîte o datъ шi despre foлiea (neбȣniea) oamenilopȣ, de ачeea amȣ kpezȣtȣ kъ пȣtemȣ estpaцe d’aчestȣ onȣ o episodъ istopikъ kape a npodȣsȣ, ka sъ zikȣ aшa, o neбȣnie цeneraлъ în toatъ лȣmea.

Iatъ ачeea че rапортъ aȣtopȣлȣ nostpȣ despre aчeastъ епокъ memopaбiлъ:

„Imпȣлsȣлȣ pentpȣ aчeastъ amъцipe шi înшелъчiȣne, a benitȣ de sȣsȣ. Чeле d’întîiȣ nȣme din Фpanчia, npekȣmȣ npinцiĭ de Conti, Bourbon шi La force, aȣ figȣpatȣ întpe sȣбskpintopĭ ла akцiȣnile лȣĭ Law. Aчeia че ziче npoвepбȣлȣ fpanчezȣ kъ estpemeлe se întîлneskȣ, aчeasta s’a вълȣtȣ шi aiчĭ; kъчĭ în ȣлiцa nȣmitъ atȣnчĭ Rue Quicampoix ȣnde шedea Law, s’aȣ întîлnitȣ шi s’aȣ лoвitȣ siniopii шi oameniĭ din kлaseлe чeле maĭ жosȣ aле soцietъцi. S’a вълȣtȣ пe ȣлiцъ amestekaцĭ npinцĭ kȣ slȣцĭ, adвokaцĭ kȣ npeoцĭ, ofiцepĭ kȣ бъkanĭ, kълȣгъpĭ kȣ ȣвpiepĭ, поeцĭ kȣ fȣpĭ; dame-oneste kȣ „dame пȣбличe“ toцĭ вopбind ȣnȣлȣ kȣ aлtȣлȣ, tpaktîndȣ ȣnȣлȣ kȣ aлtȣлȣ întp’o fpъцie nekpediбiлъ; toцĭ fȣгîndȣ înkoaчĭ шi înkoлo, вopбindȣ, stpigîndȣ шi цestikȣлîndȣ ka neбȣnĭ de dimineaцa pînъ seapa, nȣmaĭ ka sъ do-

вindeaskъ o акцiȣne maĭ mȣлtȣ din акцiȣnile лȣĭ Law фъръdȣiloape fepiчipeĭ.

Fie-кape stinжenȣ de лoкȣ în aчeastъ ȣлiцъ, se плъtea кȣ аȣрȣ. Ȣniĭ speкȣланцiĭ аȣ лȣатȣ maĭ 'nainte кȣ кipie maĭ mȣлte case întp'aчeastъ ȣлiцъ шi пe ȣрmъ ле a înкipiatȣ кȣ o кipie înzeчitъ шi кiapȣ *o sȣtъ* de opĭ maĭ sкȣmpe шi аȣ кiштiratȣ sȣme фaвȣлoase. O калфъ de чizmapȣ кape dpeцea чizme векĭ пe ȣnȣ скъȣnaшȣ de лemnȣ întp'ȣnȣ вopdeiȣ кape se afлa пe aчeastъ ȣлiцъ, a înкipiatȣ în toate zilele скъȣnaшȣлȣ лȣĭ dameлopȣ noвiлe de кape venea mȣлцime în aчeastъ ȣлiцъ, ȣnele spre a se ȣita ла ачелȣ вiлчiȣ кȣpiosȣ шi алteле spre a лȣa napte aктiвъ în aчest вiлчiȣ, adiкъ a кȣmпъra шi a вinde акцiȣne; maĭ пe ȣрmъ aчestȣ съракȣ чizmapȣ a фъкȣtȣ шi o алtъ întpeprindepe, adiкъ a цinȣtȣ rata хiptie шi кълimъpĭ пentpȣ aчeĭ кape фъчеаȣ în вopdeiȣлȣ лȣĭ, кontpaкte пe sȣme фaвȣлoase meprindȣ în miлioane; aчestȣ чizmapȣ speкȣлantȣ, кiштirъ пe zi кite doȣъ sȣte de лiвpe (фpanчĭ). Алцĭ oamenĭ аȣ фъкȣtȣ speкȣлaцiȣnĭ stpeлȣчitoape кȣ spinapea лopȣ. Adiкъ a oferitȣ speкȣлanцiлopȣ d'акцiȣne, spinapea лopȣ ка sъ sкrie пe dinsa фъкȣnd пe ȣлiцъ кontpaкteлe лopȣ. Ȣnȣ noвiлȣ anȣme Nanthia n'a mepizatȣ a îmвpъцiшa aчeastъ indȣstpie nȣоъ шi кȣpioasъ шi a кiштiratȣ кȣ spinapea лȣĭ фъкȣtъ masъ, sȣme mapĭ în кitȣ tpъiea ка ȣnȣ npinцȣ. Dap ȣnȣ *soлdatȣ* кȣ o spinape лapгъ a кiштiratȣ кȣ dînsa atîta în кitȣ nȣ nȣmaĭ къ s'a peskȣmпъpatȣ din слȣжва miлitapъ, ка înкъ 'ĭ a pъmasȣ o sȣmъ însemnatъ din кape 'шĭ a кȣmпъpatȣ o moшie! Dap чeĭ maĭ mȣлцĭ вanĭ a кiштiratȣ кȣ spinapea лȣĭ, ȣnȣ кoкoшatȣ пe кape Natȣpa a fepiчit d'a avea o spinape oвлiкъ, semънîndȣ npea вine кȣ o masъ de skpisȣ. Aчestȣ кoкoшatȣ a кiштiratȣ întp'ȣnȣ anȣ 150,000 фpanчĭ кȣ кoкoaшa лȣĭ npeчioasъ! În astȣ-feлȣ de timпȣ, o fatъ кoкoшatъ пȣpta пe spinapea eĭ o zestpe mape.

Poate sъ'шĭ înкinȣiaskъ чineva aкȣm, чe кiштigȣpĭ mapĭ tpeвȣia sъ faкъ speкȣланцiĭ, daкъ ajȣtopiĭ лopȣ аȣ кiштiratȣ atîta! Sinіopiĭ чeĭ mapĭ пe кape Law a intpodȣsȣ de ла înчепȣtȣ în sekpeteлe întpeprindepeĭ saлe, аȣ кiштiratȣ de ла înчепȣtȣ sȣme deosevite. Aшa se шtie къ Dȣкa de Bourbon a кiштiratȣ în чeĭ d'întîiȣ doĭ anĭ, sȣma imensъ de *maĭ-zeчĭ miлioane* фpanчĭ; Dȣкa d'Anten a кiштiratȣ doȣъ-spre-zeчe miлioane, dap npinцȣлȣ de Conti кape a кiштiratȣ nȣmaĭ patpȣ *miлioane* шi жȣmъtate, epa atîta пeкъжitȣ asȣpra лȣĭ Law, în кitȣ a кontpiвȣitȣ mȣлtȣ пe ȣрmъ ла къdepea întpeprindepeĭ saлe. Dap *шi* кompatpioцiĭ лȣĭ Law кape a venitȣ кȣ dînsȣлȣ de ла Aнглia ла Фpanчia, аȣ кiштiratȣ mȣлtȣ. Aшa s. e. ȣnȣ Eнглezȣ Buvet 'шĭ a кiштiratȣ ȣnȣ venitȣ anȣaлȣ de 50,000 лiвpe steplinцe (100 de miĭ de gaлвenĭ).

Dap шi вanкepiĭ шi кapitaлistiĭ кape жȣкapъ пe ȣлiцĭ кȣ акцiiлe лȣĭ Law (npeкȣmȣ se жoaкъ aкȣmȣ кȣ акцiȣnile лȣĭ credit-mobilier în вȣрse) n'аȣ eшitȣ кȣ mîineлe goaлe. Aшa s. e. a кiштiratȣ ȣnȣлȣ Leblanc, 100 miлioane фpanчĭ; ȣnȣлȣ André fiȣлȣ ȣnȣĭ taвaкȣ шi moflȣzȣ, a кiштiratȣ пinъ în лȣna лȣĭ Septemвpie anȣлȣ 1719, sȣma de 30 miлioane, dap maĭ пe ȣрmъ în пȣцine лȣnĭ a îndoitȣ înкъ кapitaлȣлȣ лȣĭ. Dap nȣ nȣmaĭ вanкiepiĭ, чi шi слȣцiлe лopȣ шi toцĭ чeĭ чe s'аȣ apropiatȣ de dînшiĭ, s'аȣ îmвoгъцitȣ; aшa a кiштiratȣ ȣnȣл Dupin, слȣгa вanкiepȣлȣĭ Tourton, sȣma de 50 miлioane; ȣnȣ savoiapdȣ къpъцitopȣ de чizme пe ȣлiцe, a кiштiratȣ 40 de miлioane. Dap ȣnȣ кeлnepȣ de ла ȣnȣ oteлȣ, anȣme Bourdin a кiштiratȣ 30 miлioane, пe ȣрmъ a mepsȣ ла Aнглia шi s'a întopsȣ ла Papisȣ ка ȣnȣ лopdȣ вogatȣ dȣпъ чe a въzȣtȣ întpeprindepea шi „sistemȣлȣ" лȣĭ Law. O въкъneasъ anȣme Chaumont de ла opaшȣлȣ Namur, avea o жȣdeкatъ ла Papisȣ шi s'a adȣsȣ aкoлo; dap aȣzindȣ de акцiȣnile лȣĭ Law, s'a apprinsȣ шi ea шi a învețatȣ sъ speкȣleze кȣ dînseлe. În пȣцine sъптъmînĭ, a кiштiratȣ 100 de miлioane, кȣ кape вanĭ a кȣmпъpatȣ maĭ mȣлte moшiĭ mapĭ шi a tpъitȣ пe ȣрmъ ка o npinчiпeasъ. St. Germain, ȣnȣ piktopȣ de ла opaшȣл Aix, a кiштiratȣ шi eлȣ în акцiȣnile лȣĭ Law, miкa sȣmъ de 40 miлioane фpanчĭ; dap s'a фъкȣtȣ maĭ vestitȣ de кitȣ toцĭ npin лȣxȣлȣ лȣĭ фaвȣлosȣ шi neaȣzitȣ кape a desвoлtatȣ пe ȣрmъ. Aшa s. e. 'шĭ a фъкȣtȣ ла Papisȣ ȣnȣ oteлȣ moвiлatȣ кape n'a гъsitȣ asemenaшȣл лȣĭ. S. e. ziчe къ a кȣmпъpatȣ 40 de mese de apгintȣ пentpȣ apгintъpiiлe aчestȣĭ oteлȣ, кiapȣ вȣtȣ mapĭ ȣnde аȣ statȣ opanцepĭ (noptoкaлiĭ) în гpъdina лȣĭ, epaȣ d'apгintȣ; în вȣкъtъpiiлe toate vaseлe epaȣ asemenea d'apгintȣ; în aчestȣ oteлȣ avea *o sȣtъ* de sepвitopĭ (слȣгĭ)

ла серві̂чіȣлȣ̆ лȣї, dар ін гражdȣріле лȣї s'аȣ̆ афлатȣ̆ опtȣ̆-zечї de каї de лȣксȣ̆ ла disпоziціȣпеа лȣї. Masa лȣї ера ін toate zілеле deskisъ пепtрȣ пепȣтероші аmічї ші копвівї, ȣпde ін toate zілеле s'аȣ̆ datȣ̆ dіпеȣрї пріпчіаре кȣ челе маї skȣmпе бȣкаtе. Întр'алtеле s'аȣ̆ servitȣ̆ аколо аdese-орї о mîпкаре de mazъре verde iapпа dіпtре каре окаоа коstа пîпъ ла 1000 лівре. Dар deseртȣріле dіпеȣрілорȣ̆ sале а întрекȣtȣ̆ înкъ dіпеȣрї ші а sȣрпріпsȣ̆ чеї маї челебрі mашіпіstі. Аша s. e. s'а въzȣtȣ̆ iapпа пе masъ піште mелопї (пепепе) проаспъці ін кîtȣ toatъ лȣmеа se mіра а'ї веdеа аша de проаспецї ін ачеstȣ̆ sezопȣ̆. Dар пȣіпdȣ̆ чіпева mіпа пе ȣпȣ̆ asемепеа mелопȣ̆, îпdatъ se sпарџе ші dіп sîпȣлȣ̆ лȣї sаре маї mȣлtе хавȣzе de лікsірȣ̆ ші de алtе бъȣtȣрї sпірtȣоаse плъкȣtе; ін mоmепtȣлȣ̆ ачеstа, stъпîпȣлȣ̆ каsеї mішкъ кȣ пічіорȣлȣ̆ sȣв masъ ші îпdatъ а зъріtȣ̆ dіп парdоsеала каsеї о фігȣръ de аȣрȣ̆ каре, пріп mашіпї, îпкопџіоаръ masа ші dъ damелорȣ̆ фелȣрітї de лікерȣрї ш. ч. л.

Оаре trевȣе sъ пе mіръmȣ̆ de demоралі-zаціȣпеа пȣвлікъ каре ȣрmъ ачеstȣ̆ mоdȣ̆ d'а se îmбогъці кȣрîпdȣ̆, пріпtр'ȣпȣ̆ фелȣ̆ de жокȣ̆ de аzаrd? (къчї жокȣл акціȣпілор ла бȣрsе esto ші елȣ̆ ȣпȣ̆ фелȣ̆ de stоsȣ̆ îпsъ, аȣtоріzаtȣ̆ saȣ̆ челȣ̆ пȣціпȣ̆ tолеratȣ̆ de гȣверпе). Претȣtіпdепеа ȣпde оаmепії ажȣпгȣ̆ кȣрîпdȣ̆ ла богъції mарї фъръ mȣпкъ, аколо mȣпка а перdȣtȣ̆ валоареа еї ші кȣ dîпsа s'а deспрецȣіtȣ̆ ші Опеstаtеа ші вірtȣtеа оаmепілорȣ̆. Ачеstеа s'а въzȣtȣ̆ ін Каліфорпіа, Аȣstраліа ші ін алtе църї аȣріфере, ȣпde оаmепії гъseskȣ̆ аȣрȣ̆ пе ȣліцъ; ачеstеа s'а въzȣtȣ̆ ін апії dȣпе ȣрmъ ін ȣпеле бȣрse але Еȣропеї, ȣпde sърачї жȣкîпdȣ̆ ла бȣрse, аȣ̆ deвепіtȣ̆ ін пȣціпї апї mіліопарї îпsеmпаці ші ачеаstа s'а въzȣtȣ̆ ші ін tіmпȣлȣ̆ лȣї Law ла îпчепȣtȣлȣ̆ sекоȣлȣлȣї ал 18-леа, ла Парisȣ̆.

Кȣ dрепtȣ̆ кȣвîпtȣ̆ а zisȣ̆ ȣпȣ̆ екопоmіstȣ̆ „Мȣпка este isворȣлȣ̆ богъцієї ші феріcіреї а ȣпеї паціȣпї, пе кîпdȣ̆ аȣрȣлȣ̆ este izворȣлȣ̆ зъръчієї ші а deskапdепцеї ȣпеї паціȣпї; ȣпde оаmепії лȣкреzȣ̆ ші продȣкȣ̆, аколо цара deвіпе dіп zі ін zі маї богаtъ; dар ȣпde оаmепії se îmбогъцеskȣ̆ de аȣрȣ̆ каре ілȣ̆ кîштігъ орї ін бȣрse, орї ін гȣвоі, орї ін къръції, аколо sфîршіtȣл комеdієї este о tраџеdіе; о реtрограdаре фізікъ ші mораль а църеї ші а оаmепілор че локȣеsк аколо».

⁂

Лȣksȣлȣ̆.

(Ȣрmаре.)

Dака s'арȣ̆ skȣла акȣmȣ̆ ȣпȣ̆ Cato роmапȣ̆ saȣ̆ ȣпȣ̆ Dioџепȣ̆, арȣ̆ mȣрї поаtе îпкъ о daтъ de пеказȣ̆, въzîпdȣ̆ че лȣksȣ̆ авеmȣ̆ акȣmȣ̆ ін mîпкареа поаstръ de toate zілеле ші ачеstȣ̆ лȣksȣ̆ пȣ se mърџіпеште пȣmаї ла чеї богаці ші арістократї, чі а deвепіt пропріеtаtеа tȣtȣлор, mъкар а оаmепілор челорȣ̆ маї іпферіорї ін skара sочіаль.

Ка sъ se îпкреdіпцеzе чіпева deспре ачеаstа, e destȣлȣ̆ sъ фачеmȣ̆ о mікъ ревіstъ de mîпкареа ȣпеї „Еȣропеапȣ̆“ ін toate zілеле.

Кîпdȣ̆ se skоаль, іа о dȣлчеаць ші пе ȣрmъ веа о кафеа пеагръ saȣ̆ кȣ лапtе, dȣпъ че ціпе de sіstеmȣлȣ̆ векіȣ̆ saȣ̆ de sіstеmȣлȣ̆ пȣоȣ̆. Ȣпȣ̆ аȣtорȣ̆ sпірітȣалȣ̆ а zisȣ̆: sпȣпе'mї че mъпîпчї, ші о sъ'ці sпȣіȣ̆ чіпе ешtі.» Noї аічї ін цара роmъпеаskъ пȣtеmȣ̆ zіче: sъ пе sпȣіе чіпева кȣm веа кафеȣлȣ̆ sъȣ̆ dіміпеаца, ші о sъ'ї zічеmȣ̆ че фелȣ̆ de оmȣ̆ este. Іаtъ кȣm: кîпdȣ̆ о sъ пе zікъ къ dіміпеаца веа о кафеа tȣрчеаskъ кȣ каїmакȣ̆, пе ȣрmъ ваtе dіп палmе ші ȣлȣга ії аdȣче ȣпȣ̆ чіȣбȣкȣ̆ лȣпгȣ̆; о sъ штіmȣ̆ къ este dіп чеї апtічї; пробавілȣ̆ dіп пітарȣ̆ ін sȣsȣ̆; ціпе de «каїtапȣл» sъȣ̆, ші se пекъжеште кîпd „вечіції“ ші „dаskъліі“ ворбеskȣ̆ de desfііпцареа пап-гȣрілорȣ̆; ворбеште віпе гречеште; ла а tреіа ворбъ zіче „ліпоп“, dар „sфапцȣzеште“ пȣ преа'ї плаче; este връжmашȣ̆ tȣtȣлорȣ̆ stреіпілорȣ̆ ші оftеаzъ dȣпъ tіmпȣлȣ̆ tрекȣtȣ̆ ші бȣпȣ̆, къпdȣ̆ іsправпікȣлȣ̆ se плімба пе ȣліцъ кȣ фалапга роmіе dȣпъ dîпsȣл. Dіп toate къръціле ії плаче маї mȣлtȣ̆ къръці de жокȣ̆, dар кîпdȣ̆ веdе о карtе пȣоъ каре ворбеште кȣ „іȣпе“, se пекъжеште tаре; asемепеа кîпdȣ̆ пріімеште о skрisоаре каре

învene кв „domnвле“ în локв de „кокoane“ ші se termineazъ кв „servв“ în локв de „sлвгъ.“ Квvîntвлв „ківерniseaлъ“ жоакъ вnв ролв mape în вокабвларвлв съв. Kîndв îi ворбеште чінева de „naptitвлв naціonaлв“ întpeabъ: чіne este? Dap kînd авde de „кwtape къ este omвл кътървіа“ înцелегв преа біне. Nв поate съ'шї înкінвіаскъ къ нв mai поate съ батъ ціrаnii лві ка 'nainte кв довъ-zечі de anї. Ажвtъmв, къ e foapte пробабілв къ поpтъ вр'о кавълърie (декораціе).

Врет внв таблов алв *вnора* din ачеї каре беав kafea кв лапте; eatъ'лв. Dînsвлв нв фвmeaзъ нічі o датъ чівввкв, тотв d'авnа o ціrape; мъкарв къ нв штіе францвзеште, тотв салвтеазъ тотв d'авnа кв „бон жврв“ кіарв seapa, ші învenе sкpiepiле sале поmîneште кв „mon шер.“ Este îmбpъкатв двnе moda чеа mai нвоъ, dap e foapte пробабілв къ n'a плътітв înкъ кроіторвлві; în вокабвларвлв лві „amantъ ші amopв“ жокв вnв mape ролв, de ші papв se mвлцвmeште кв o sінгвръ „npietene.“ Врîndв, неврîndв, ачеств amopв 'ї a прокврат кvnoштінцa de nвme челебре, прекvm «Roob-Lafecteur, Capsule Capalu ш. ч. л.“ însъ e foapte пробабілв къ n'a плътітв medіквлві съв каре 'ї a консвлтатв ачесте лвкрврї фрвmoaсe. Kîndв se кvлкъ seapa (adікъ ла opa 4 dimineaцa) поate съ zікъ ка îmпъpатвл *Titu*: «N'am тръіt astъzі în zadap» къчї amв фъквт mвлте візіте шї amв жвкат кърцї de ла dежвnв пînъ ла чінъ. Kîтв despre npofesiвnea кpedinцii sале політіче, eлв o sкimбъ двnъ тimпв ші îmпрежврърї; natpiotismвлв съв naркvpъ fasеле лвneї, adікъ kîndв stpълвчеште ка лвmina лвнеї nліne, ші kîndв se faчe кв тотвлв невъzвтв ка лвna нвоъ. Кв тоате ачестеа, «чеї бвnї» sîntв mai тоцї din naptida de kafeлеї кв лапте.

Mв npetindemв a гічі aічї mai mвлтв de kîтв календареле kîndв гіческв înainte тimпвлв че ва вені; adікъ „*кат аша.*“ Dap съ пъръsimв aкvmв ачеств aptікол ші ачеастъ dirpesiвne, каре поate ne-a фъквтв връжmaшї нвоі, ші съ не întoapчемв ла kafeaoa noastpъ în nвnктвлв ведереї лвксвлві.

Aкvmв ведемв în Eвропа къ miлioane de famiлії богате ші съраче нв факв dimineaцa алте дежвnе de kîтв kafeaoa кв лапте каре a девенітв nentpв dînseле o nечesitate аша de mape ка ші пîinea din тоate zілеле ші daка 'ї apв desпвіа чінева de kafea мъкарв o zi, apв faче îndatъ o револвціvne (de ші нв факв револвціvnї мъкарв къ sвntв despoiaцї anї întpeцї de лібертатеа npesei, de гвверnвлв napлamentapв ші de алте лібертъцї пвбліче). Кв тоate ачестea, kafeaoa нв *epa* кvnoskвтъ попвліqpв antічі. Eatъ, dap вnв aptікoлв de лвксв *moderпв*, каре a devenit пponpietatea тvtвpopa, каре a învетат întp'aдевъръ съ fie вnв лвксв ші a девенітв o nечesitate. Miлioane de браце каре лвкpeaзъ în India ші Apaбia nentpв ачесте боабе, нв лвкpeзв în zadapв; лвкpeзв întoкmai ка църаnії noштpi kîndв sanъ ла nopвmбв sav kîndв seamъnъ грîв, adікъ лвкpeзв nentpв вnв нвtpimentв плъквтв ші нвтрітівв *фъръ каре нв mai пвтемв тръі în Eвропа.*

Dap kafeaoa нв o бemв фъръ zахъръ (нвmaї тврчії беав kafeaoa фъръ zахъръ). Eate ші вn алтв aptікол de лвкс некvnоsквт попвліlор antічї. Елеnії ші Pomanії ав îndвлчітв бвкателе лорв кв miepe; аша ав фъквтв ші попвлії цepmanї ші тоцї чеї-лалцї Eвponenї nînъ ла deskonepipea Amepічеї ші a плантеї тpestieї de zахаpв, (Saccharum Saccharinum) каре креште аколо. Nвmaї d'atвnчї a învenвтв продвкціvnea ачеї mатеpiї, adікъ a zахаpвлві albв ші pafinatв despre каре înainte довъ svte de anї, nimini нв'шї a închіпвітв къ e nosiбілв ші каре aкvmв окvпъ miї de браце de oamenї ла плантаціле de zахаpв în svdвлв statвpiлopв-вnite ale Amepічеї (везї fігвpa), ші внde se продвче miлioane de фвнцї zахаpв pafinatв, каре se тpimite în тоатъ лvmea, afapъ da zахаpв indiцenв în Eвропа каре se faчe din sfeклe, însъ каре нв este înкъ nimікв în паpoptвлв іmnoptanцeї, не лîнгъ zахъpвлв de тpestie din Amepiка.

Zахаpвлв a девенітв іаpв nentpв noї вnв aptікoлв de лвксв de чеа d'întîів nечesitate. Пвтемв съ zічемв къ нв esistъ кіаpв ла noї нічї întp'вnв opaшв sav оръшелв o famiлie каре поate съ нетреакъ o zi фъръ zахаpв. Съ нв ворбімв de Sвеціі каре нв пвнв în гвръ nimікв фъръ zахаpв, каре mъnînкъ кіаpв пîine, чорбъ, карnе de вакъ ші фріптвръ кв zахаpв; dap ші кіаpв ла noї двлчецвpiле жокв вnв ролв mape în віeaцa вnei famiлії „квm se каде,“ aпої фъръ zахаpв, нв e двлчеацъ.

Ла zахаpв ші kafea dapв, mai кв seamъ ла zахаpв, se panoptъ aкvmв o кestiвne політікъ ші sочіалъ каре a девенітв de чеа d'întîів mi-

портанцъ пентрв Америкъ ші імпреънъ кв dînsa, поате пентрв тоатъ лвмеа. Adeкъ квестівнеаделіберареї saв неделіберъреї склавілорв негріі din Statsріле-Unite але Америчеї. Есте фвndamentвлв ші проблема ачестеї квестівні.

Statsріле-Unite ав konstitвцівнеа чеа маї ліберал în лвме. Апої о konsekвінцъ нечесаре ші immediate a внеї konstitвцівні ліберале есте, егалітатеа твтврора оаменілорв în дрептврі ші datopііле лорв кътре statв ші sочіеtate. Чіне ва съ fie ліберв, требве съ воеаскъ ка ші алцiї съ fie ліберi. Аша dapв, двпе прінчіпв, н'арв требві съ esiste нічі внв склавацiв în Statsріле Unite, нічі тъкарв înтре негріi. Asta este ші професівнеа крedінцеї a „Абоіціоністілорв“, adeкъ ачелорв каре sîntв în контра цінереї склавілорв în Америка. Маї тоате statsріле спре нордв în Statsріле-Unite, sîntв аболіціоністi. Din

Плантаце de захаръ in Америка

контра, маї тоате statsріле спре свдв în Statsріле-Unite, de ші se нвмескв „демократі“ sîntв пентрв цінереа склавілорв. Еї însвші simtв къ sîntв în контраdікцівне кв прінчіпвріле демократіче каре професе; dapв, zікв, къ sîntв сіліці ла ачеаsta ші маї біне дъ disолве легътвра каре ле легъ ла нордвлв statsрілорв, adeкъ маї біне съ ренвнце a форма ачеств statв імпортантв, търецв каре імпвне аквмв кеарв Мареї Брітаніеї ші Франчіеї în Евроnа, de кîтв съ ренвнце ла цінереа склавілерв негріi. Întребіndв чіне-ва: каре есте ачеаstъ кавзъ маре каре 'i sілеште a fi неконsеквінці кв мареле прінчіпвлв лорв демократікв ші кеарв a амерінца вііторвлв патріеї лорв? Еї ръспвnde къ kafeaoa ші маї кв seamъ захарв 'i sілеште ла ачеаstа. Къчі кввлтвра захарвлвї (каре креште нвмаї în statsріле despre свдв) чере о мвнкъ аша de оstenitoare ші de контінве, în кîтв рарв къ внв омв лібрв воеште a лвкра întр'о плантаце de захарв ші

kindŭ лȣкреazъ чере о плаtъ пе zi аша de скȣmпъ în kîtŭ întpепrindереа кȣлtȣреĭ zахарȣлȣĭ, нȣmaĭ арŭ fi кȣ folosŭ ші tребȣiеа пъръsitъ. Еаtъ în че dileme se afлъ demокраціĭ din сȣdȣлŭ Statȣрілорŭ-Ŭnite: орĭ съ абandoneze прінчіпȣріле лорŭ ші съ ръmîe кȣ аvереа лорŭ; орĭ съ абandoneze аvереа лорŭ ші съ ръmîe fideлĭ прінчіпȣрілорŭ лорŭ? Апоĭ eĭ fакŭ че fакŭ în toate zілеле mȣлціĭ ші ла noĭ: zік „adio прінчіпȣрілор ші ръmînŭ кȣ аvереа."

Еаtъ кȣmŭ zахарȣ, ачеstŭ прінчіпŭ каре не servъ а не îndȣлчі віеаца, este каȣza ȣнеĭ віецĭ foarte аmаре ла непȣmероаse fiinцe ȣmане de rasa neагръ, каре sîntŭ kondemnate а fi склавĭ în toatъ віеаца лорŭ, а mȣнчі ка animале ші а сȣferi ка mартірiĭ чівілізаціȣнеĭ noastre кȣ tребȣінца sa лȣксоȣсъ de kafea ші de zахарŭ!

Чіне ва съ аїбъ о idee despre ачеstŭ склаваціŭ алŭ негрілорŭ în Амеріка, съ чiteaskъ опȣлŭ. „Ŭnікіȣлŭ Tomȣ" skрisŭ de dama Амерікаnъ Mits *Becher Stove.* Dakъ în віеаца лȣĭ n'а плînsŭ, sîntemŭ siгȣрĭ къ чitindŭ ачeste паціne, о съ плînгъ кȣ лакрътĭ аmаре.

Аша dарŭ, în toatъ zіоа віеца noastръ лȣксоасъ se сȣсціne de лȣкрȣрĭ нȣоĭ веnite de денарte пeste mаре, de църĭ foарte stреine ші каре аȣ fostŭ кȣ totȣлŭ некȣnoskȣte stръmoшілорŭ noштріĭ. În kafea кȣ zахарŭ dimineaца ші în чеаiŭ seара, mънкътŭ ші веmŭ лȣкрȣрĭ каре n'аȣ креskȣtŭ пе пъmîntȣлŭ Еȣропеĭ. Dарŭ ші къmаша ші чеаршаfȣріле de mаdепоlоn ші feлȣрimĭ de stamбе de перкалŭ, de вагішȣрĭ ші о mie d'алte артіколе каре лінsкаnіĭ ле штie maĭ віne de kîtŭ нȣоĭ жȣрнаlistiĭ, іарŭ n'аȣ креskȣtŭ пе пъmîntȣлŭ nostrȣ, къчĭ toate sîntŭ fъкȣte de вȣmбакŭ ші вȣmбакȣл креште нȣmaĭ în Амеріка.

Еаtъ іарŭ о mateріe de лȣксŭ каре а девеnitŭ о necesitate пȣблікъ ші каре жоакъ нȣ нȣmaĭ în istoріеа кȣлtȣреĭ ші кеаръ în istoріеа полiticeĭ, ȣнŭ ролŭ deosebitŭ; astъ mateріe este вȣmбакȣ.

Мареа Брitanie, ачеstŭ statŭ mîndрȣ каре нȣ сȣferъ nічĭ чеа maĭ mікъ опоziціȣne de орĭ че алtŭ statŭ în Еȣропа, Asiea ші Аfріка; ачеstŭ statŭ, zічеmŭ, а сȣferitŭ feлȣрimĭ de ofense de кътре Statȣріле-Ŭnite але Амерічеĭ ші totŭ а тъкȣtŭ. Каȣza ачеstеĭ fenomenŭ кȣріоsŭ нȣ este алtŭ nimік de kîtŭ вȣmбакȣ. Англіеĭ нȣ 'ĭ е fрікъ de воаmбеле ші tȣнȣріле Амерічеĭ, чі 'ĭ е fрікъ de вȣmбакȣлŭ съŭ; adeкъ toatъ mъріmea finanціаръ, toatъ вогъціеа naціonaлъ а Мареĭ Брitanie d'акȣmŭ, este вазаte maĭ toate пе indȣstріеа вȣmбакȣлȣĭ. Доъ-zeчĭ ші шеаnte milioane каре локȣеsk пе insȣлеле Мареĭ-Брitanieĭ, лȣкреазъ ка о сȣtъ de milioane de оаmenĭ; atîta аȣ перfекціonatŭ mашінеле лор каре аȣ реmпласаtŭ mȣнка оаmeнілорŭ. Milioane de mаже de вȣmбакŭ лȣкраtŭ în toate feлȣріле, еsъ din Англіеа ші se ръсnîndeskŭ песte toate пърціле пъmîntȣлȣĭ, съ întoарче кеар ла Амерікъ de ȣnde а веnitŭ нелȣкраt. Dар mateріеа пріmitivъ neнtrȣ ачеаstъ indȣstріе imensъ, Англіеа о пріімеште de ла Амеріка; къчĭ нȣmaĭ аколо креште вȣmбакȣ. Аша dарŭ Англіеа декларîndŭ акȣmŭ ȣнŭ ръзвоĭŭ Statȣрілор-Ŭnite, о съ se desноаie de mateріеа чеа maĭ necesaріe neнtrȣ indȣstріа еĭ, de прінчіпȣлŭ віецеĭ сале indȣstріале ші комерчіале. De ачееа, сȣfере Англіеа maĭ віne kîte odatъ о noтъ diплоmatікъ неплькȣtъ din Амеріка, de kîtŭ перікоlȣл ліпsіреĭ вȣmбакȣлȣĭ; maĭ віne съ віъ о „noтъ" maĭ mȣлtŭ, de kîtŭ ȣнŭ вaлонŭ de вȣmбакŭ maĭ пȣцінŭ.

Еаtъ пȣtереа коvîршitoаре а indȣstріеĭ în zілеле noastre, ші ачеаstъ indȣstріе este fіȣлŭ лȣксȣлȣĭ nostrȣ modernŭ, fiindŭ-къ нȣmaĭ воimŭ съ пȣрtъmŭ къmашĭ проаste de кînепъ гроасъ, ка stръmoшіĭ noштріĭ, ші пȣрtъmŭ къmашъ fînъ ші eftinъ de mаdепоlонŭ; de ачееа Англіеа нȣ поаte съ деклаpe ръзвоĭȣ Амерічеĭ, ші пачеа лȣmeĭ este asiгȣраtъ!

Defektele неплъкȣte ла ȣniĭ oamenĭ.

Oamenіĭ aȣ mȣлte defekte; ачestȣ «капȣ de оперъ» а креацiȣneĭ, аре mȣлte кȣsȣрȣрĭ. Dapȣ sîntȣ ȣнеле каре нȣ факȣ пе omȣлȣ tokmaĭ неsȣпоrtabiлȣ în societate. Пȣtemȣ преа біне съ шедemȣ întр'о касъ saȣ ла masъ лîngъ ȣнȣ omȣ каре аре о репȣtaцiȣne реа: къ нȣ este четъцеан бȣнȣ, saȣ къ нȣ este fonкцiонарȣ onestȣ, къ нȣ преа плътеште datoriile sale шчл, ши съ нȣ simцim nimikȣ d'aчestea; дapȣ sîntȣ алте кȣsȣрȣрĭ каре, ла întîia вeдере, факȣ пе omȣ nesȣпоrtabiлȣ. Astȣ-фелȣ съ întîmплъ къ vede чине-ва întр'ȣнȣ локȣ пентрȣ întîia оаръ о damъ фрȣмоасъ; фрȣмȣсецеа еĭ îлȣ atраџе, елȣ se апропiе de dînsa, începe кȣ dînsa о конversaцiȣne, дapȣ vaĭ! Îndatъ fȣџе, къчĭ din гȣра ачesteĭ dame easъ ȣнȣ mirosȣ nesȣпоrtabiлȣ. Алтъ datъ aȣde întр'ȣнȣ saлонȣ de departe ȣнȣ omȣ vorbindȣ к'о mare елоквiнцъ, s'апропiе de dînsȣлȣ; дapȣ îndatъ дъ fȣga, къчĭ oratorȣлȣ аре неноrочiре къ пiчioareле sale aȣ пъдȣшеалъ d'ȣнȣ mirosȣ infernaлȣ.

Despre astȣ-фелȣ de defekte skîrboase, vomȣ vorbi aiчĭ.

Aчeste defekte ȣrîte se raпоrtъ ла treĭ din simцȣrile noastre adekъ ла simцȣлȣ odoareĭ, vedereĭ ши а аȣzȣлȣĭ.

Simцȣлȣ mirosȣлȣĭ nostrȣ este atakatȣ prin defektele корпȣлȣĭ каре провинȣ de niште materiĭ animale пȣtrede че se desvoltȣ în корпȣлȣ nostrȣ. Asemenea materiĭ sîntȣ kaȣza mirosȣлȣĭ ȣrîtȣ каре easъ din гȣръ; saȣ din nasȣ saȣ din пiчioarele ȣнора oamenĭ. O împreцiȣраре foarte неплъкȣtъ ла oamenĭ atinшĭ de astȣ-фелȣ de patimĭ nenорочite este, къ eĭ însȣшĭ нȣ штiȣ nichĭ нȣ simцȣ къ aȣ asemenea кȣsȣрȣрĭ; de ачеа fъръ sfiaлъ se апропiе d'aлцĭ oamenĭ ши devinȣ nesȣпоrtabiлĭ. Алтъ datъ, mînkarea ȣнора лȣкрȣрĭ fаче пе oamenĭ nesȣпоrtabiлĭ în societate. Fie-каре din noĭ штiе къ нȣ e преа плъкȣtȣ a шедеа лîngъ ȣнȣ omȣ каре miroase чеапъ, ȣstȣroiȣ saȣ креан. Алтъ datъ ȣнȣ галантȣ intrîndȣ întр'ȣнȣ saлонȣ parfȣmatȣ ши mȣskatȣ, fаче дȣрере de капȣ ла тоцĭ ачеĭ каре se апропiе de dînsȣлȣ.

Dintre toate aчeste defekte nesȣпоrtabiле, mirosȣлȣ гȣреĭ este челȣ maĭ ръspînditȣ ши челȣ maĭ de nesȣferitȣ. Kîte odatъ провине de strikarea de stomakȣ (indiцestiȣne), алтъ datъ de о patimъ кронiкъ în плȣмȣнĭ, дapȣ maĭ кȣ seamъ провине aчeasta de некȣръцениеа гȣрiĭ, кеаръ ла oamenĭ foarte sъnъtoшĭ. Adekъ орĭ къ ачештĭ oamenĭ нȣ'шĭ кȣръцъ гȣра nichĭ odatъ, поате odatъ пе anȣ ла лъsatȣлȣ seкȣлȣĭ; saȣ къ aȣ mȣsele strikate, гъȣnoase ȣnde ръmînȣ бȣкъцĭ de карне че тъпiнкȣ ши aчeste кърнȣрĭ ши алте mînкърĭ, кȣ време съ strikȣ, se împȣtȣ ши продȣкȣ пȣmitȣлȣ mirosȣ. Dapȣ ши dinцiĭ strikaцĭ (de karieсȣ) продȣкȣ о odoare foarte неплъкȣtъ. Nichĭ ȣнȣ алtȣ remediȣ este maĭ бȣнȣ ла о asemenea împreцiȣраре de kîtȣ a'шĭ spъла гȣра în toate zilele к'ȣнȣ spirtȣ amestekatȣ кȣ оцетȣ tare ши finȣ ши кȣ sterȣ de пȣчioasъ. Dapȣ ши spъларea гȣреĭ кȣ eau de cologne, este бȣнъ. Asemenea trebȣe dinцiĭ strikaцĭ съ fie piliцĭ adese-орĭ de кътре dantistȣ. Dapȣ periа de dinцĭ trebȣe съ fie tarĭ ши съ freче кȣ dînsa dinцiĭ în toate direкцiȣniле, нȣ нȣmaĭ din dreapta în stînga, чĭ ши din sȣs în жos. Afаръ d'aчestea, trebȣe съ'шĭ кȣръцe чине-ва dinцiĭ negreшitȣ дȣпе masъ кȣ ȣнȣ лemnȣ saȣ о panъ дapȣ нȣ кȣ metaлȣ. Însъ este ȣнȣ obiчeiȣ ръȣ къ ȣniĭ съ кȣръцъ кȣ пенеле алтора; asta нȣ нȣmaĭ къ este skîrbosȣ, чĭ поате дъ ȣniĭ, боалеле алтȣiа. Kîndȣ va чине-ва съ mearгъ ла ȣнȣ бал, dineȣ, saȣ ла о алтъ adȣнаре, atȣnчĭ trebȣe съ îngrijeaskъ біне de гȣра лȣĭ, maĭ біне înkъ de kîtȣ de kravatъ ши de гȣлерȣ; къчĭ kîndȣ kravata ши гȣлерȣ sъȣ нȣ sînt „кȣm se kade“ oamenĭĭ нȣ se sȣпъръ întр'atîta de kîtȣ kîndȣ гȣра лȣĭ нȣ e кȣmȣ se kade. Maĭ кȣ seamъ, aчеĭ каре fȣmeazȣ mȣлtȣ tȣtȣnȣ, съ aibъ milъ de vecinii лорȣ, maĭ кȣ seamъ kîndȣ vорȣ съ'ĭ sъrȣte. Este de prisosȣ a ажȣta aiчĭ къ нȣ e преа rekomandabiлȣ пентрȣ ȣнȣ галантȣ a se prezenta naintea seksȣлȣĭ фрȣmosȣ, кȣ mirosȣ de tȣtȣнȣ din гȣръ ши кȣ ȣртеле de о «mare neagrъ» de tabak, în nas.

Sîntȣ ȣniĭ oamenĭ ши кеаръ fete nenорочite, кърора easъ din nasȣ ȣнȣ mirosȣ nesȣпоrtabiлȣ. Kaȣsa aчestȣĭ defektȣ ȣrîtȣ este, орĭ о боалъ кронiкъ în nasȣ (de natȣra skrofȣлoasъ saȣ venerikъ) ла каре nasȣлȣ însȣшĭ este atakatȣ; saȣ къ mȣкȣлȣ nasȣлȣĭ priimeште kîte odatъ aчeastъ odoare ȣrîtъ.— Remediȣлȣ ла aчeastъ patimъ ȣrîtъ este d'a ши кȣръцa desȣ гȣра кȣ apъ калдъ ши a fаче inжекцiȣne кȣ о soлȣцiȣne de варȣ de клорȣ (о parte варȣ de клорȣ ши 8 saȣ 10 пърцĭ apъ.)

Sîntȣ mȣлцĭ oamenĭ каре пъtimeskȣ d'ȣнȣ mirosȣ ȣrîtȣ din пiчioare. Kaȣza aчestȣĭ fenomen неплъкȣtȣ este, къ ачештĭ oamenĭ съ nedȣшeskȣ преа mȣлt ши съ desvoлt ла dînшiĭ în sȣdoare, mȣлt rasȣ amoiakъ каре продȣче aчeastъ odoare неплъкȣtъ. Remedȣл чел maĭ principaл ла aчest difekt este кȣръцeniе, adekъ spъларe ши skълdare a корпȣлȣĭ ши maĭ кȣ seamъ a пiчioareлорȣ, priiminirea adese-орĭ a рȣfeлорȣ ши чорапiлорȣ; asemenea persoane нȣ trebȣe съ poarte чisme strimte. Asemenea e преа біне съ poarte чине-ва în чорапĭ че-ва sare de лъmîie (acidum tartaricum), saȣ-

înкъ маї біне съ поарте чіорапї каре s'a моіатȣ̆ întр'о солȣціȣне de саре de лъміе ші s'a ȣскатȣ̆ în ȣртъ. Asemenea e біне d'a фрека деџетеле пічіоарелор în toate zілеле кȣ seȣ̆ проаспът saȣ̆ кȣ о аліфіе компȣсъ de ȣнтȣ̆ de inȣ̆ ші de talion (Emplasterum diachylon simplex).

Asemenea ремедіе съ се ȣрмезе ла патіма de ȣдóре кȣ тіроасе непльквте ешіндȣ̆ de sȣбсȣоареле мъінелорȣ̆. Аічї sînтȣ̆ бȣне ші бȣкъці de пъмîнтȣ̆ галбенȣ̆, фъкȣте тȣрте ші џінȣте ла sȣбсȣоаре.

Defектеле корпȣлȣї омȣлȣї каре съ рапортȣ̆ ла simцȣлȣ̆ ведереї ноастре, съ рапортъ ла тоате органеле корпȣлȣї нострȣ. Ла окії ноштрії каре sînтȣ̆ оглінделе інімеї ноастре; ла насȣ̆ каре дъ fізіономіеї ноастре, карактерȣлȣ̆ съȣ̆ партікȣларȣ̆; ла гȣръ каре есте інтерпретȣлȣ̆ spіріtȣлȣї ші а simцірілорȣ̆ ноастре; ла ȣреке каре есте пентрȣ ноі вестіторȣлȣ̆ ȣнеї лȣме ідеалъ, *ȣнеї лȣме компȣсъ de sȣнете ка семнеле ідеілор* ка еспресіȣніле гîндȣрілорȣ̆ ші simцірілорȣ̆ ноастре челе маї деліkate.

Defектеле окілор sînt: інфламаціȣнеа ші рошеаца лор saȣ̆ інфілтръріле плеопілорȣ̆ ші о матеріе мȣкоасъ (мȣчї) каре се афлъ ла ȣнії оаменї în ȣнгіȣріле окілорȣ̆ съї; ведерімї de воале, маї кȣ seamъ речеала девіне каȣзе ачестор імперфекціȣнї. О регȣлъ бȣнъ пентрȣ мънцінереа окілорȣ̆ în stare бȣнъ есте, de a нȣ се остені преа мȣлтȣ̆, d'aї spъла în toate zілеле дімінеаца кȣ апъ рече dар нȣ îndatъ kîndȣ̆ съ скоалъ din патȣ̆ калдȣ̆; a'ї апъра de вîнтȣ̆, пȣлбере ші a съ ȣїта *тотȣ̆ de ȣна ла лȣкрȣрї фрȣмоасе.* Чіне нȣ поате, съ'шї кȣмпере о галеріе de таблоȣрї фрȣмоасе, челȣ̆ пȣцінȣ̆ съ'шї іеа о невастъ фрȣмоасъ ші dакъ есте греȣ̆ пентрȣ dînsȣлȣ̆ ші asta, îї дъм воіъ съ се ȣїте ші ла невестеле фрȣмоасе а ле алторȣ̆ оаменї; dар съ се ȣїте нȣмаї.

Насȣлȣ̆ есте ȣн тръдъторȣ̆ маре але ȣнора дін пътіміле ші пъкателе ноастре, маї алесе în аморȣ̆ се аратъ пріn рошеле бȣбȣліце пелъкȣте ла насȣ̆; dар есчесȣлȣ̆ în бъȣтȣріле spіртȣоасе дъ омȣлȣї ȣнȣ̆ насȣ̆ рошȣ ка фокȣ, saȣ̆ маї біне, ка арама. Ачестȣ̆ вічіȣ̆ рошеще ші окії оаменілорȣ̆.

Defектеле гȣрії sînt: dінці орїці, бȣзе преа гроасе кашȣ̆ ȣнфлате (semнȣлȣ̆ stȣпідітъцїї) ші о гȣръ преа маре. Femeї кȣ гȣра маре, sînt ȣнȣ̆ іадȣ̆ пентрȣ бърбаціі лорȣ̆; dар оаменії кȣ гȣра маре sînтȣ̆ бȣнї de редакторї dар sînтȣ̆ spaіma *ȣнора "оаменї марї."* Маї пе desȣферітȣ̆ sînтȣ̆ ачеї кȣ о гȣръ реа, мъкар къ аȣ̆ dінці бȣнї. De ачееа ар фі біне ка Dамеле съ реміїе тотȣ̆ d'аȣна în ролȣлȣ̆ креаціȣнеї лорȣ̆, кȣ „о гȣріцъ foarte *мікъ;*“ жȣрналістії поате съ аїбъ гȣръ маре, dарȣ̆ съ скоацъ дін гȣръ чева плъкȣтȣ̆ ші раціонабілȣ̆; ачеї кȣ гȣра реа, съ такъ; dар ачеї кȣ гȣра бȣнъ, съ нȣ о вінзъ ші съ нȣ факъ дін гȣра лорȣ̆ „о хрісостомъ,“ о гȣръ *d'аȣрȣ̆.*

Astea sînтȣ̆ речете греле, dар folositoare оаменілорȣ̆.

Комȣнікаціȣнї sчіентіfіче мічї.

Лȣкрареа spіталȣлȣї копіїлорȣ̆ în Бȣкȣрещї.

În spіталȣлȣ̆ de копії, de kîndȣ̆ s'a deskisȣ̆, adекъ de ла 20 Аȣгȣстȣ̆ пînъ ла 31 Dекемвріе анȣлȣ̆ трекȣтȣ̆:

Аȣ̆ інтратȣ̆ 418 копії болнаві.

Din каре аȣ̆ ешітȣ̆:

Віндекаці	336	Sȣма 418.
Невіндекабілї	32	
Аȣ̆ мȣрітȣ̆	11	
Ші аȣ̆ ръмасȣ̆ în кȣтаре	39	

În ачестȣ̆ тімпȣ̆ s'a ȣрматȣ̆ ші мȣлте операціȣнї de каре съ поменеще аічї челе ȣрмътоаре:

Dоъ операціȣнї de тъіереа бъшічеї ȣдȣлȣї пентрȣ skoatereа петреї ла доі копії, ȣнȣлȣ̆ de 3 ші алтȣлȣ̆ de 5 анї; ла челȣ̆ d'întîiȣ̆ операціȣнеа а реȣшітȣ̆, ла челȣ̆ d'алȣ̆ doіlea, нȣ. Амîndоъ операціȣніле s'аȣ̆ ȣрмат кȣ маре артъ de кътре D. Dокторȣ̆ Тȣрнескȣ, каре а біне воітȣ̆ а офера spіталȣлȣї de копії, абілітатеа sa операторъ întр'ȣнȣ̆ модȣ̆ џенеросȣ̆ ші лаȣдабілȣ̆.

Аблаціȣнеа ȣнеї тȣмоаре маре ла ȣнȣ̆ копілȣ̆ de треї лȣнї фъкȣтъ de sȣбtinsemnatȣлȣ̆ кȣ фолосȣ̆.

О операціȣне а бȣзеї іепȣрȣлȣї, saȣ̆ кръпатъ дін наштере (labium leporinum) ла о фатъ de 10 анї, фъкȣтъ de кътре sȣбtînsemnatȣлȣ̆ кȣ фолосȣ̆.

Ексартікȣлаціȣнеа маї а тȣторȣ̆ деџетелорȣ̆ гангренесіте але пічіоарелорȣ̆ ла ȣнȣ̆ бъіатȣ̆ de 12 анї, дін каȣза înгецъреї, фъкȣте de кътре sȣбtinsemnatȣлȣ̆, іаръ кȣ фолосȣ̆.

Ачестȣ̆ ашезъмîнтȣ̆, de ші нȣоȣ̆, тотȣ̆ н'а лінсітȣ̆ a фі маї тотȣ̆-d'аȣна плінȣ̆. Asta довеdеще destȣлȣ̆ невесітатеа луї în капітала ноастръ.

Dіректорȣл spіталȣлȣї de копії. Доктор Барасч.
1859, Ianȣаріе 5.

Тіпърітȣ̆ în Тіпографіа Колеџіȣлȣї Sf. Sava.